

สภาพ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

Condition and Need For Teacher Development On Learning skill OF Schools Under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Phanom

รัฐยธร นามตาแสง¹, ไพฑูรย์ พวงยอด²

Runyason Namtasng¹, Paitoon Puangyod²

บทคัดย่อ

กาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ (2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานมัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 338 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ผลการศึกษาพบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านทักษะการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ได้แก่ 1 ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ 2 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม 4 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this study were (1) To study the current and desirable conditions for teacher development in learning management (2) To study the need for teacher development in learning management of schools under the Nakhon Phanom Secondary Educational Service Area Office. The Samples were 338 school teachers. selected by stratified random sampling.

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² อาจารย์ประจำวิชา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

¹ Graduate Student of Educational Administration and Development Program, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

² Lecturer of Department of Educational Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

There were 2 instruments used in this study: (1) Questionnaire on the current condition of teacher development in learning management (2) Questionnaire on desirable conditions of teacher development in learning management used statistics namely percentage average standard deviation and the revised requirement hierarchy index value The results of the study found that (1) The current state of teacher development in learning management Overall, it's at a high level. And the objective state of teacher development in learning skills Overall, it's at the highest level. (2) Necessary needs for teacher development in learning management namely 1 in research to solve problems or develop learning 2 learning design 3 The use and development of innovative media 4 in the aspect of learning management that focuses on learners and 5 Creation and development of curricula for learning subject groups respectively

Keywords: current condition, Desirable condition, Necessary needs, teacher development in learning management

บทนำ

เนื่องจากปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็น และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สาระวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิต ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชาควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียน โดยครูเป็นผู้ช่วยแนะและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ (ศิริวรรณ นัตรมณีรุ่งเจริญ, 2555: 4)

การพัฒนานักเรียนจึงต้องพัฒนาครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักของโรงเรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การพัฒนาบุคลากร เป็นการดำเนินการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานที่อยู่ใน

ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน และงานที่จะได้รับรับผิดชอบ ในอนาคตโดยตรง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสามารถสังเกตได้จากการปฏิบัติงาน ผลงาน บรรยากาศของที่ทำงาน ตลอดจนวิธีปฏิบัติงานที่เปลี่ยนไป เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจำเป็นต้องมีหลักการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและทั่วถึง คือจะต้องมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจน โดยสอดคล้องสัมพันธ์กับภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรนั้นๆ และต้องมีกระบวนการที่เป็นขั้นตอนมีระบบ (ยศกร ไชยคำหาญ, 2550: 30)

จากรายงานสรุปผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของโรงเรียน (Self Assessment Report:SAR) ปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม สะท้อนให้เห็นว่า การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ยังคงเป็นเรื่องท้าทายและเป็นปัญหาสำคัญ จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานในหลาย ๆ ด้าน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

ครู ต้องพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ จำต้องพัฒนาด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อ ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการอบรมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดกิจกรรมการเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม, 2563: 15)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เห็นได้ว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้การพัฒนาตอบสนองต่อความต้องการของครู สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ต้องการพัฒนาตามความจำเป็นของตนเอง จากเหตุผล ดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ต่อไป

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อ 7) ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 8) ด้านการอบรมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 1,758 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 338 คน โดยผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 49) ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 47) ตามขนาดโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .57 - .86 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .70 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดย

มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .60 - .90 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน ด้วยระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ และส่งในรูปแบบไฟล์ลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) และได้รับข้อมูลการตอบแบบสอบถามคืนจำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าร้อยละในตารางที่

2. วิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้าน อธิบายระดับของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 116)

3. วิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวานิช, 2558: 55)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า

สภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้

สภาพพึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านรายด้าน

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.36	0.48	มาก
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.38	0.54	มาก
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.41	0.53	มาก
4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม	4.39	0.49	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.50	0.44	มาก
6. ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้	4.35	0.54	มาก
7. ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.52	0.48	มาก
8. ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	4.64	0.43	มาก
รวม	4.44	0.44	มาก

2. สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านรายด้าน

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.54	0.50	มากที่สุด
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.58	0.54	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.60	0.50	มากที่สุด
4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม	4.59	0.53	มากที่สุด
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.67	0.47	มากที่สุด
6. ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้	4.59	0.54	มากที่สุด
7. ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.67	0.49	มากที่สุด
8. ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	4.74	0.44	มากที่สุด
รวม	4.62	0.47	มากที่สุด

3. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) โดยรวม เท่ากับ 0.040 เมื่อพิจารณาลำดับความ ต้องการจำเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง

กว่าค่าเฉลี่ยรวม มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้าง และพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้และ พัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการออกแบบการเรียนรู้ และด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.36	4.54	0.041	5
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.38	4.58	0.047	2
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.41	4.60	0.042	4
4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม	4.39	4.59	0.046	3
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.50	4.67	0.039	6
6. ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้	4.35	4.59	0.054	1
7. ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.52	4.67	0.033	7
8. ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	4.64	4.74	0.022	8
รวม	4.44	4.62	0.040	-

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องสภาพ และและ ความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผู้ศึกษาพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

1.1 สภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยระบุมมาตรฐานที่ 7 ว่าครูต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คือ 1) ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ

และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2. ครูมีการวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554: 68-75) และ ในด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู การจัดการเรียนรู้ ครูยังต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ใช้ความคิดอยู่เสมอ โดยการซักถามหรือให้แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ สำหรับ ผู้เรียนในระดับต่างๆ เพื่อจะได้เป็นการฝึกให้ผู้เรียน คิดหาเหตุผลคิดเปรียบเทียบและคิดพิจารณาถึง ความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีประสบการณ์ตรงให้มากที่สุดด้วยการเรียนโดย การกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม (Group working) โดยมีการปรึกษาหารือกันในกลุ่มแบ่งงานกันทำ ด้วยความร่วมมือกันและประเมินผลร่วมกันและ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาด้วยตัวเองตามวิธี การทางวิทยาศาสตร์ มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการ จัดการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ นั้นเกิดความยืดหยุ่น น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อโดย การนำเอาเทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ มาดัดแปลงใช้ในการจัดการเรียนรู้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2553: 1) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูทั้งระบบ ตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) วันที่ 28-29 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์จังหวัดแพร่ การพัฒนา ครูและการเตรียมครูเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูง เพราะว่าครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเผชิญ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต ประโยชน์ ที่เกิดต่อครู เช่น พัฒนาคุณภาพและวิธีการปฏิบัติ งานของครู การพัฒนาครูช่วยให้เกิดการประหยัด เวลา การพัฒนาครูช่วยให้ครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้นและการพัฒนาครูยังช่วยกระตุ้นให้ ครูปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่ง หน้าที่ การงานอีกด้วย ภาพรวมรายด้านอยู่ใน

ระดับมาก พบด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหา น้อย คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้และ พัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการ เรียนรู้ ตามลำดับ

1.2 การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการ พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัย ให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก มีการกำหนด มาตรฐานวิชาชีพไว้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู ด้าน การจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้ 1 พัฒนาหลักสูตรโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การ เรียนรู้ 2 บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนใน การวางแผนและจัดการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม 3 ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพ สามารถ รายงานผลการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ 4 จัดกิจกรรม และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความ สุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน 5 วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 6 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมี ส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ (ข้อบังคับ ครูสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ, 2562: 18-20) ในด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญ ในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนให้ผู้เรียน

มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดและเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ในการพัฒนาผู้เรียนครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการแนวคิด และจุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 1)

สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จอมทรัพย์ มงคลวนิช, 2555: 116) ศึกษาเรื่อง มีการบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ว่ามีความสำคัญ 3 ส่วน คือ (1) เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของบุคลากรให้สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ แก่องค์การมากที่สุด (2) เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดในการทำงานประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา (3) เกิดประโยชน์ต่อตัวบุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติ มีความพร้อมในความก้าวหน้าต่อหน้าที่ ภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด พบด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการออกแบบการเรียนรู้อ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยการหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.040 พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็น ลำดับแรก คือ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อ ด้าน

การออกแบบการเรียนรู้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อ ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับด้วยบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้อ จึงเป็นกระบวนการในการค้นหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริงซึ่งเป็นสถานะที่ไม่พึงประสงค์ที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาให้ ความแตกต่างหรือปัญหานั้นลดลง (ปานจันทร์ โททอง, 2542: 18)

สอดคล้องกับ (วีชรา เล่าเรียนดี, 2556: 259) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องการพัฒนาวิชาชีพครู มีความจำเป็นอย่างไรกับทุกระดับความรู้ ประสบการณ์ หรือความเชี่ยวชาญของบุคลากร ทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อ ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ผู้ทำหน้าที่ นิเทศ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ หลักสูตร เนื้อหา สาระวิชาการสอน การวิจัยและเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่โค้ช ฝึาดูแลให้คำปรึกษา เป็นต้น เพราะการพัฒนา ในวิชาชีพของบุคลากรต่าง ๆ ดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ (นงลักษณ์ ภิญโญ, 2553: 81) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวัด และประเมินผล และด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์

ทำงานและประเภทโรงเรียน โดยรวมและ รายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครพนม หรือหน่วยงานการศึกษาอื่น เช่น องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญในการ
พัฒนาการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ครูด้านการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง โดย
ควรจัดให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้าง
เครือข่าย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยการมี
ส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเขตพื้นที่การ
ศึกษา หรือระดับเครือข่าย

1.2 ผลจากการศึกษา ความต้องการจำเป็น
ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครพนม พบว่า ความต้องการจำเป็นในการ
พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพราะต้องมีพัฒนา
ตนเองอยู่เสมอ ครูต้องมีส่วนร่วมและสามารถแสดง

บทบาทผู้นำในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้
โดยนำความรู้ ความสามารถทักษะ ที่ได้จากการ
พัฒนาวิชาชีพมาพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของ
ผู้เรียนโดยแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในวิจัย

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครู
ด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มุ่งสู่การ
ทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการจัดการ
เรียนรู้และ สอดแทรกการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

2.2 ควรศึกษา และเปรียบเทียบการพัฒนา
ครูด้านการจัดการเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก
ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้แนวคิดที่ยึดตาม
ความพร้อมและศักยภาพของครู รวมทั้งตามบริบท
ของขนาดโรงเรียน

2.3 ควรวิจัยและเปรียบเทียบผลของการ
พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

เอกสารอ้างอิง

- ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136. ตอนที่ 68 ง. หน้า 18-20. 20 มีนาคม*
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งชาติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ ภิญโญ. (2553). *ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการ
ศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- บุญยฤทธิ์ ปิยะศรี. (2556). *รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนที่เน้นความแตก
ต่างระหว่างบุคคล. วิทยานิพนธ์ (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

- ปานจันทร์ โททอง. (2542). การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนแบบร่วมระหว่าง เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- ยศกร ไชยคำหาญ. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยศิลปากร: กรุงเทพฯ. DOI
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2556). ศาสตร์การนิเทศการสอน และการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม.
- ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ. (2555). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต 21st Century Skills: The Challenges Ahead. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. (2563). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). การพัฒนานาครุทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) วันที่ 28-29 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์จังหวัดแพร่.แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 2.